

Київський університет імені Бориса Грінченка
Педагогічний інститут
Кафедра теорії та історії педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
Жильцов О.Б.

2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогіка вищої школи (інтегрована)

Змістовий модуль I «Основи педагогіки вищої школи»

Змістовий модуль II «Дидактика»

Змістовий модуль III «Партнерська взаємодія у ВНЗ»

Змістовий модуль IV «Моніторинг, педагогічне оцінювання та діагностика»

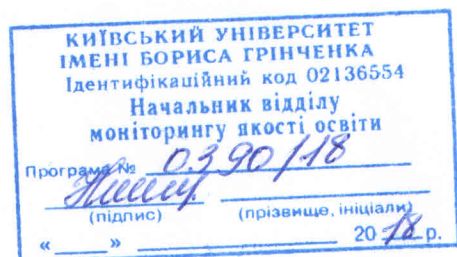
Змістовий модуль V Проектування та управління освітнім середовищем»

для студентів

спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

освітнього рівня другого (магістерського)

освітньої програми 011.00.01 Педагогіка вищої школи

Київ – 2018

Розробники:

Хоружа Л.Л. доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії та історії педагогіки Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Мієр Т.І. доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії та історії педагогіки Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Тернопільська В.І. доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії та історії педагогіки Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Братко М.В. кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та історії педагогіки Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі:

Хоружа Л.Л. доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії та історії педагогіки Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Мієр Т.І. доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії та історії педагогіки Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Тернопільська В.І. доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії та історії педагогіки Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Братко М.В. кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та історії педагогіки Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри теорії та історії педагогіки

Протокол від 05.09.2018 № 2

Завідувач кафедри Л.Л. Хоружа

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 011.00.01 Педагогіка вищої школи

(назва освітньої програми)

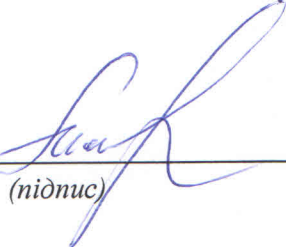
Гарант освітньо-професійної програми (Л.Л. Хоружа)

(підпис)

Робочу програму перевірено

« » _____ 20   р.

Заступник директора _____

М.А. Машовець

(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання			
	денна		заочна	
<i>«Педагогіка вищої школи»</i>				
Вид дисципліни	обов'язкова			
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська			
Загальний обсяг кредитів/годин	8/240			
Курс	V			
Семестр	10		11	
Кількість змістових модулів з розподілом	5			
Обсяг кредитів	4		4	
Обсяг годин, в тому числі:	120		120	
Аудиторні	32	32	24	16
Модульний контроль	10	8	-	-
Семестровий контроль	-	30	-	30
Самостійна робота	66	62	92	86
Форма семестрового контролю	-	іспит	-	іспит
<i>Змістовий модуль I «Основи педагогіки вищої школи»</i>				
Курс	V			
Семестр	10			
Обсяг кредитів	1			
Обсяг годин, в тому числі:	30			
Аудиторні	8		4	
Модульний контроль	2		-	
Семестровий контроль	6		6	
Самостійна робота	14		20	
Форма семестрового контролю	іспит		-	
<i>Змістовий модуль II «Дидактика»</i>				
Курс	V			
Семестр	10			
Обсяг кредитів	2		1	
Обсяг годин, в тому числі:	60		30	
Аудиторні	16	8	8	4
Модульний контроль	4	2	-	-
Семестровий контроль	-	6	-	6
Самостійна робота	40	14	52	20
Форма семестрового контролю	-	іспит	-	іспит
<i>Змістовий модуль III «Партнерська взаємодія у ВНЗ»</i>				
Курс	V			
Семестр	10			
Обсяг кредитів	1			
Обсяг годин, в тому числі:	30		30	
Аудиторні	8		4	
Модульний контроль	4		-	
Семестровий контроль	6		6	
Самостійна робота	12		20	

Форма семестрового контролю	іспит	scgbn
<i>Змістовий модуль IV «Моніторинг, педагогічне оцінювання та діагностика»</i>		
Курс	V	
Семестр	11	
Обсяг кредитів	2	
Обсяг годин, в тому числі:	60	
Аудиторні	16	8
Модульний контроль	4	-
Семестровий контроль	6	6
Самостійна робота	34	46
Форма семестрового контролю	іспит	scgbn
<i>Змістовий модуль V Проектування та управління освітнім середовищем»</i>		
Курс	V	
Семестр	11	
Обсяг кредитів	1	
Обсяг годин, в тому числі:	30	
Аудиторні	8	4
Модульний контроль	2	-
Семестровий контроль	6	6
Самостійна робота	14	20
Форма семестрового контролю	іспит	scgbn

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – забезпечити фундаментальну та прикладну підготовку кваліфікованих науково-педагогічних кадрів для виконання освітніх, дослідницьких завдань інноваційного характеру в галузі знань «Освіта/Педагогіка»; розвиток їх здатностей до самостійної науково-педагогічної діяльності у закладах вищої освіти, наукових та освітніх установах; забезпечення управління електронним навчанням.

Завдання курсу:

- формування універсальних компетентностей (soft skills), здатностей розв'язувати широке коло професійних проблем і задач шляхом розуміння їх соціально-педагогічних та психологічних засад з використанням як теоретичних, так і експериментальних методів дослідження;
- умінь розробляти індивідуальні траєкторії розвитку здобувачів вищої освіти; критично оцінювати навчально-методичні комплекси забезпечення викладання навчальних дисциплін;
- досвіду організації освітнього процесу, позааудиторної роботи студентського колективу, діяльності органів студентського самоврядування;
- менеджерських навичок для ефективної діяльності в умовах реальної автономії закладів освіти

3. Результати навчання за дисципліною

- Розуміння сутності педагогічних понять, педагогічного процесу, педагогічних закономірностей та принципів
- Володіння знаннями про педагогічні явища, розвиток освіти й науки у їх історичній ретроспективі та сучасні тенденції й трансформації
- Здатність розуміти закономірності розвитку людини, її соціально-психологічні особливості, взаємообумовленість цих процесів
- Знання законів України та інших нормативно-правових актів України з питань вищої освіти; освітніх стандартів за відповідними програмами вищої освіти; порядок складання навчальних планів; найновіших досягнень у галузі педагогіки і психології вищої школи
- Знання дидактичних засад методик викладання навчальних дисциплін у закладах вищої освіти
- Розуміння інноваційного характеру сучасних методів, форм, технологій організації освітнього процесу у вищій школі
- Знання особливостей організації електронного навчання, сучасних цифрових інструментів та ресурсів для забезпечення освітнього процесу
- Здатність урахувувати вплив соціальних та особистісних факторів на перебіг педагогічних явищ і процесів
- Здатність реалізовувати педагогічні цілі та завдання на міждисциплінарній основі
- Здатність володіти операціями аналізу, синтезу, співставлення, порівняння педагогічних явищ і процесів для вирішення різних професійних завдань
- Здатність знаходити необхідну інформацію з різних джерел відповідно до професійних потреб
- Здатність ефективно застосовувати сучасні освітні технології, зокрема дистанційні, активні методи; проводити освітню і освітньо-методичну роботу з усіх видів навчальних занять у вищій школі; розробляти індивідуальні траєкторії розвитку здобувачів вищої освіти
- Здатність добирати педагогічний інструментарій відповідно до завдань та змісту освітнього процесу
- Здатність будувати суб'єкт-суб'єктну взаємодію, дотримуватися правил ефективної комунікації та норм професійної етики
- Здатність встановлювати соціально-психологічний комунікативний контакт з різними учасниками педагогічного процесу, будувати індивідуально орієнтовану траєкторію особистісно-професійного зростання студентів
- Здатність створювати презентації та ефективно використовувати мультимедійні технології, програмне забезпечення для виконання педагогічних завдань

- Здатність самовдосконалюватись, застосовуючи різноманітні освітні ресурси
- Здатність прогнозувати, моделювати педагогічну діяльність
- Здатність проводити моніторинг та об'єктивно оцінювати навчальні досягнення здобувачів освіти
- Здатність усвідомлювати важливість та доцільність використання різноманітних прийомів індивідуальної-педагогічної взаємодії
- Здатність усвідомлювати, переосмислювати особистісний та професійний досвід
- Здатність проявляти громадянську позицію, національну свідомість у особистісно-професійній діяльності
- Здатність проявляти лідерський потенціал та лідерські уміння у вирішенні організаційно-управлінських завдань

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт						Самостійна
		Аудиторна						
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні		
Змістовий модуль I Основи педагогіки вищої школи								
Педагогіка вищої школи як наука і навчальна дисципліна	11	2	2	-	-	-	7	
Методологія досліджень у галузі педагогіки вищої школи	11	2	2	-	-	-	7	
Модульний контроль	2							
Семестровий контроль (інтегрований іспит у 2 семестрі)	6							
Разом	30	4	4	-	-	-	14	
Змістовий модуль II Дидактика								
Модуль I. Процес навчання у вищій школі як дидактичний феномен								
Тема 1. Дидактика вищої школи в контексті історичного становлення й розвитку понятійного апарату	4	2	-	-	-	-	2	
Тема 2. Процес навчання: сутність, структура, суб'єкти. Структура взаємодії в діяльності	7	2	-	-	-	-	5	
Модульний контроль	2							
Разом	13	4	-	-	-	-	7	
Модуль II. Дидактичний інструментарій процесу навчання у вищій школі								
Тема 3. Сутність дидактичного феномену «зміст освіти». Суспільно-нормативна визначеність змісту вищої освіти	2	2	-	-	-	-	-	
Тема 4. Сутність дидактичних феноменів «метод» та «засіб». Методи та засоби навчання в закладі вищої освіти	4	2	-	-	-	-	2	
Тема 5. Сутність дидактичного феномену «форма організації навчання». Форми організації навчання у вищій школі	5	2	-	-	-	-	3	
Тема 6. Процесуальний аспект розгортання форм організації навчання у вищій школі	11	-	2	-	-	-	9	
Тема 7. Самостійна навчально-пізнавальна та науково-дослідна діяльність студентів: сутність та особливості організації	21	-	2	-	-	-	19	
Тема 8. Сучасні технології навчання у закладі вищої освіти	10	-	2	-	-	-	8	
Тема 9. Вправлення у написанні тематичного матеріалу для підручника чи навчального посібника	2	-	-	2	-	-	-	
Тема 10. Складання робочої програми навчальної дисципліни	2	-	-	2	-	-	-	
Модульний контроль	2							
Разом	59	6	6	4	-	-	41	
Модуль III. Рефлексивно-контрольна складова процесу навчання у вищій школі								
Тема 11. Рефлексія у структурі діяльності суб'єктів процесу навчання	5	-	2	-	-	-	3	
Тема 12. Контроль навчально-пізнавальної діяльності студентів	5	-	2	-	-	-	3	
Модульний контроль	2							
Семестровий контроль (інтегрований іспит у 2 семестрі)	6							
Разом	18	-	4	-	-	-	6	
Разом	90	10	10	4	-	-	54	
Змістовий модуль III Партнерська взаємодія у ВНЗ								
Організаційно-педагогічні засади партнерської взаємодії у вищій школі. Організаційно-педагогічна робота куратора академічної групи	9	1	2	-	-	-	6	
Колектив та його вплив на формування особистості студента. Студентське самоврядування як механізм партнерської взаємодії у вищій школі	11	1	4	-	-	-	6	
Модульний контроль	4							
Семестровий контроль (інтегрований іспит у 2 семестрі)	6							
Разом	30	2	6	-	-	-	12	

Змістовий модуль IV Моніторинг, педагогічне оцінювання та діагностика							
Загальні засади освітнього моніторингу, педагогічного оцінювання, діагностики	25	4	4	-	-	-	17
Освітні вимірювання. Тестові технології як об'єктивний спосіб оцінювання освітніх результатів	25	4	4	-	-	-	17
Модульний контроль	4						
Семестровий контроль (інтегрований іспит у 2 семестрі)	6						
Разом	60	8	8	-	-	-	34
Змістовий модуль V Проектування та управління освітнім середовищем							
Концептуальні засади середовищного підходу у вищій освіті	11	2	2	-	-	-	7
Освітнє середовище вищого навчального закладу як об'єкт проектування та управління	11	2	2	-	-	-	7
Модульний контроль	2						
Семестровий контроль (інтегрований іспит у 2 семестрі)	6						
Разом	30	4	4				14
Підготовка та проходження контрольних заходів							
УСЬОГО	240	28	32	4	-	-	128

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна					
		Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль I Основи педагогіки вищої школи							
Педагогіка вищої школи як наука і навчальна дисципліна	12	1	1	-	-	-	10
Методологія досліджень у галузі педагогіки вищої школи	12	1	1	-	-	-	10
Семестровий контроль (інтегрований іспит у 2 семестрі)	6						
Разом	30	2	2	-	-	-	20
Змістовий модуль II Дидактика							
Модуль I. Процес навчання у вищій школі як дидактичний феномен							
Тема 1. Дидактика вищої школи в контексті історичного становлення й розвитку понятійного апарату. Тема 2. Процес навчання: сутність, структура, суб'єкти. Структура взаємодії в діяльності	11	1	-	-	-	-	10
Разом	11	1	-	-	-	-	10
Модуль II. Дидактичний інструментарій процесу навчання у вищій школі							
Тема 3. Сутність дидактичного феномену «зміст освіти». Суспільно-нормативна визначеність змісту вищої освіти. Тема 4. Сутність дидактичних феноменів «метод» та «засіб». Методи та засоби навчання в закладі вищої освіти Тема 5. Сутність дидактичного феномену «форма організації навчання». Форми організації навчання у вищій школі Тема 6. Процесуальний аспект розгортання форм організації навчання у вищій школі	30	2	2	-	-	-	26
Тема 7. Самостійна навчально-пізнавальна та науково-дослідна діяльність студентів: сутність та особливості організації Тема 8. Сучасні технології навчання у закладі вищої освіти Тема 9. Вправління у написанні тематичного матеріалу для підручника чи навчального посібника Тема 10. Складання робочої програми навчальної дисципліни	32	2	2	2	-	-	26
Разом	62	4	4	2	-	-	52
Модуль III. Рефлексивно-контрольна складова процесу навчання у вищій школі							
Тема 11. Рефлексія у структурі діяльності суб'єктів процесу навчання. Тема 12. Контроль навчально-пізнавальної діяльності студентів	11	1	-	-	-	-	10
Разом	11	1	-	-	-	-	10

Семестровий контроль (інтегрований іспит у 2 семестрі)	6						
Разом	90	6	4	2	-	-	72
Змістовий модуль III Партнерська взаємодія у ВНЗ							
Організаційно-педагогічні засади партнерської взаємодії у вищій школі. Організаційно-педагогічна робота куратора академічної групи	12	1	1	-	-	-	10
Колектив та його вплив на формування особистості студента. Студентське самоврядування як механізм партнерської взаємодії у вищій школі	12	1	1	-	-	-	10
Семестровий контроль (інтегрований іспит у 2 семестрі)	6						
Разом	30	2	2	-	-	-	20
Змістовий модуль IV Моніторинг, педагогічне оцінювання та діагностика							
Загальні засади освітнього моніторингу, педагогічного оцінювання, діагностики	27	2	2	-	-	-	23
Освітні вимірювання. Тестові технології як об'єктивний спосіб оцінювання освітніх результатів	27	2	2	-	-	-	23
Семестровий контроль (інтегрований іспит у 2 семестрі)	6						
Разом	60	4	4	-	-	-	46
Змістовий модуль V Проектування та управління освітнім середовищем							
Концептуальні засади середовищного підходу у вищій освіті	12	1	1	-	-	-	10
Освітнє середовище вищого навчального закладу як об'єкт проектування та управління	12	1	1	-	-	-	10
Семестровий контроль (інтегрований іспит у 2 семестрі)	6						
Разом	30	2	2				20
Підготовка та проходження контрольних заходів							
УСЬОГО	240	16	14	2	-	-	178

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Лекція 1. Педагогіка вищої школи як наука і навчальна дисципліна (2 год.)

Стан і тенденції розвитку вищої освіти України початку третього тисячоліття. Пріоритетні напрями реформування та модернізації вищої освіти в Україні в контексті інтеграції до європейського освітнього простору. Національна система вищої освіти в Україні. Зміст освіти. Нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти.

Педагогіка вищої школи як галузь педагогічної науки. Мета, завдання, функції та зміст педагогіки вищої школи. Категоріально-понятійний апарат та структура педагогіки вищої школи.

Основні поняття теми: педагогіка вищої школи, об'єкт і предмет педагогіки вищої школи, вища освіта, вища школа, категорії педагогіки вищої школи, тенденції розвитку вищої освіти України, реформування вищої освіти, європейський освітній простір, Болонський процес.

Лекція 2. Методологія досліджень у галузі педагогіки вищої школи (2 год.)

Методологія педагогіки вищої школи у світлі сучасної парадигми науки. Методологічні засади педагогіки вищої школи. Рівні методології педагогіки вищої школи: філософський, загально-науковий, конкретно-науковий та технологічний. Нові наукові підходи до змісту та технологій вищої освіти. Закономірності та принципи професійної підготовки фахівців в системі вищої освіти. Методи наукових досліджень педагогіки вищої школи.

Основні поняття теми: методологія педагогіки вищої школи, рівні методології педагогіки вищої школи, методи наукових досліджень педагогіки вищої школи.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II . ДИДАКТИКА

Модуль I. Процес навчання у вищій школі як дидактичний феномен

Лекція 1. Тема 1. Дидактика вищої школи в контексті історичного становлення й розвитку понятійного апарату (2 години).

Історичні віхи становлення дидактики як наукової дисципліни. Предмет дидактики. Ієрархізаційний розгляд дидактики в структурі педагогіки вищої школи як науки про закономірності навчання і виховання студентів, їхню наукову та професійну підготовку. Закономірності й принципи навчання. Логіка і методика педагогічного дослідження. Методи науково-педагогічного дослідження.

Ключові слова: педагогіка вищої школи, дидактика вищої школи, процес навчання, закономірності й принципи навчання, фундаментальні й прикладні педагогічні дослідження, методи навчання, форми організації навчання, оцінювання результатів навчання і освіти, наукова проблема, об'єкт дослідження, його предмет, мета, завдання, гіпотеза дослідження, емпіричні методи педагогічного дослідження, теоретичні методи педагогічного дослідження, методи кількісного оброблення результатів педагогічного дослідження.

Лекція 2. Тема 2. Процес навчання: сутність, структура, суб'єкти. Структура взаємодії в діяльності (2 год.).

Дидактична суб'єкт-полідіяльнісна сутність процесу навчання у вищій школі. Структурні складники процесу навчання. Суб'єктивний вимір процесу навчання. Загальна характеристика студентів закладу вищої освіти. Педагогічна діяльність викладача закладу вищої освіти. Просторово-середовищний підхід до трактування взаємодії суб'єктів у діяльності.

Ключові слова: процес навчання, структурні складники процесу навчання, викладання, учіння, суб'єкти процесу навчання, студент, викладач, поле діяльності викладача, поле діяльності студента, взаємодія суб'єктів у діяльності.

Модуль II. Дидактичний інструментарій процесу навчання у вищій школі

Лекція 3. Тема 3. Сутність дидактичного феномену «зміст освіти». Суспільно-нормативна визначеність змісту вищої освіти (2 год.).

Варіативність трактування поняття «зміст освіти». Зміст освіти як трансляційна модель соціального досвіду. Вітчизняні та зарубіжні теорії змісту освіти. Рівні теоретичної моделі конструювання змісту освіти. Вплив ступеневості вищої освіти на формування її змісту. Нормативні документи визначення змісту вищої освіти.

Ключові слова: зміст освіти, модель соціального досвіду, інформаційне суспільство, суспільство знань, теорії змісту освіти, ступеневість вищої освіти, освітньо-професійна програма, робоча програма навчальної дисципліни, підручник.

Лекція 4. Тема 4. Сутність дидактичних феноменів «метод» та «засіб». Методи та засоби навчання в закладі вищої освіти (2 год.).

Методи як складники дидактичного інструментарію. Порівняльна характеристика понять «метод навчання», «метод учіння». Класифікації методів навчання. Особливості організації процесу навчання на основі словесних, наочних, практичних методів, методів навчально-пізнавальної діяльності. Засоби як складники дидактичного інструментарію. Внутрішні та зовнішні засоби навчання у вищій школі.

Ключові слова: метод навчання, метод учіння, класифікація методів навчання, словесні методи навчання (пояснення, інструктаж, розповідь, бесіда, навчальна дискусія тощо), наочні методи навчання (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження), практичні методи навчання (вправа, лабораторна й практична робота), методи навчально-пізнавальної діяльності (індукція, дедукція, метод аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення, конкретизації, виділення головного), засіб навчання, класифікація засобів навчання.

Лекція 5. Тема 5. Сутність дидактичного феномену «форма організації навчання». Форми організації навчання у вищій школі (2 год.).

Варіативність трактування дидактичного феномену «форма організації навчання». Види й функції лекцій. Семінарське заняття як вид навчальних практичних занять. Функції й варіативність семінарських занять. Практичне заняття як форма навчального заняття. Функції й види практичних занять. Лабораторне заняття та його характеристика. Факультативи, спецкурси і спецсемінари.

Ключові слова: лекція, функції лекцій, види лекцій (вступна, тематична, настановча, оглядова, заключна, лекція-міркування, лекція-прес-конференція), функції семінарських занять, семінар-бесіда, семінар-диспут, семінар-прес-конференція, семінар-«мозковий штурм», практичне заняття, лабораторне заняття.

Модуль III. Рефлексивно-контрольна складова процесу навчання у вищій школі

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III . ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ У ВНЗ

Лекція 1 Організаційно-педагогічні засади партнерської взаємодії у вищій школі. Колектив та його вплив на формування особистості студента (2 год.)

Організаційно-педагогічні засади партнерської взаємодії у вищій школі. Організаційно-педагогічна робота куратора академічної групи. Колектив та його вплив на формування особистості студента. Студентське самоврядування як механізм партнерської взаємодії у вищій школі.

Основні поняття теми: партнерська взаємодія, академічна група, куратор, індивідуальна виховна робота зі студентами, форми виховної роботи у ЗВО, студентське самоврядування.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV . МОНІТОРИНГ, ПЕДАГОГІЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ ТА ДІАГНОСТИКА

Лекція 1. Загальні засади освітнього моніторингу, педагогічного оцінювання, діагностики (4 год.)

Визначення поняття моніторингу, педагогічного оцінювання, діагностики. Функції моніторингу (інформаційна, діагностична, корекційна, кваліметрична, аналітична, моделююча, прогностична, управлінська). Класифікації освітнього моніторингу (за ієрархією систем управління, за застосовуваними засобами, за підставами експертизи тощо). Зовнішній моніторинг. Внутрішній моніторинг. Моніторинг систем управління якістю

освіти закладу вищої світи. Моніторинг освітнього середовища закладу вищої освіти як засіб забезпечення якості освіти.

Підготовка, організація, проведення моніторингових досліджень. Етапи моніторингових досліджень (нормативно-настановчий, аналітико-діагностичний, прогностичний, діяльнісно-технологічний, проміжний діагностичний, підсумково-діагностичний). Визначення показників ефективності. Групи показників ефективності. Інструментарій моніторингу.

Основні поняття теми: моніторинг, освітній моніторинг, педагогічний моніторинг, класифікація моніторингу, функції моніторингу, якість, якість освіти, моніторинг якості вищої освіти, освітнє середовище закладу вищої освіти, моніторингові дослідження, етапи моніторингових досліджень, показники ефективності, інструментарій моніторингу.

Лекція 2. Освітні вимірювання. Тестові технології як об'єктивний спосіб оцінювання освітніх результатів. (4 год.)

Освітні вимірювання. Поняття та категорії освітнього вимірювання. Тестові технології як об'єктивний спосіб оцінювання освітніх результатів. Теорія та практика створення тестів. Класифікація педагогічних тестів. Етапи розробки педагогічного тесту. Типи та форми тестових завдань. Портфоліо як альтернативний метод моніторингу освітніх результатів здобувачів освіти. Рейтингова система оцінювання. Порівняння традиційної й рейтингової оцінок в освітньому процесі. Таксономія Б.Блума. Педагогічне (від iPad) колесо А. Каррінгтона.

Основні поняття теми: тест, тестове завдання, форми тестових завдань, умова завдання, дистрактори, шкалювання, портфоліо оцінювання, педагогічне оцінювання, таксономія, функції портфоліо, різновиди портфоліо, рейтингова система оцінювання.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V . ПРОЕКТУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ СЕРЕДОВИЩЕМ

Лекція 1. Концептуальні засади середовищного підходу у вищій освіті. (2 год.)

Сутність середовищного підходу в освіті. Сучасні тенденції та вектори розвитку управління вищою освітою в Україні. Сучасні тенденції управління освітніми закладами (демократизація, людиноцентризм, зорієнтованість на узгодження колективних та особистісних інтересів, поєднання механізмів управління та самоорганізації, гнучкість, адаптивність, рефлексивність,

стратегічність тощо). Основні вектори розвитку управління освітою в Україні на сучасному етапі. Управління освітою на засадах середовищного підходу. Середовище як педагогічний феномен. Сучасне розуміння сутності і змісту понять: освітнє середовище, освітнє середовище навчального закладу. Структура і функції освітнього середовища вищого навчального закладу.

Основні поняття теми: середовище, підхід, освітнє середовище, освітнє середовище навчального закладу, проектування освітнього середовища, модель, конструкт.

Лекція 2. Освітнє середовище вищого навчального закладу як об'єкт проектування. (2 год.)

Освітнє середовище вищого навчального закладу як об'єкт проектування. Процес проектування освітнього середовища вищого навчального закладу: аналіз об'єкта, виявлення протиріч та невідповідностей; понятійний аналіз, відбір провідних принципів і структурування інформації, визначення показників; педагогічне моделювання: вибір системоутворюючого чинника, створення і розробка моделі; створення конструкту; вибір технології реалізації конструкту; організація спільної діяльності особистісних суб'єктів освітнього середовища; педагогічна рефлексія результатів.

Основні поняття теми: освітнє середовище, освітнє середовище навчального закладу, проектування освітнього середовища, модель, конструкт.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів денної форми навчання

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	5	5	1	1	4	4	2	2
Відвідування семінарських занять	1	2	2	5	5	3	3	4	4	2	2
Відвідування практичних занять (проведення лекцій)	1	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-
Робота на семінарському занятті	10	2	20	5	50	3	30	4	40	2	20
Робота на практичному занятті	10	-	-	2	20	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	18	146	4	20	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	3	75	2	50	2	50	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом	-	-	69	-	303	-	104	-	108	-	59
Максимальна кількість балів:								643 (515*)			
Розрахунок коефіцієнта:								10,72 (8,58*)			

Система оцінювання навчальних досягнень студентів заочної форм навчання

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	3	3	1	1	2	2	1	1
Відвідування семінарських занять	1	1	1	2	2	1	1	2	2	1	1
Відвідування практичних занять (проведення лекцій)	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Робота на семінарському занятті	10	1	10	2	20	1	10	2	20	1	10
Робота на практичному занятті	10	-	-	1	10	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	18	146	4	20	2	10	2	10
Разом	-	-	32	-	182	-	32	-	34	-	22
Максимальна кількість балів:								302 (242*)			
Розрахунок коефіцієнта:								5,03 (4,03*)			

*Розрахунок балів подано з урахуванням можливості студенту взяти участь в обговоренні визначених програмю питань семінарських занять з навчальної дисципліни не менше ніж 80 % із запрограмованих навчальних занять.

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль I. ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

I. Проаналізуйте основні тенденції розвитку вищої освіти в Європі та Україні на сучасному етапі. На основі аналізу складіть та заповніть порівняльну таблицю. Виділити та обґрунтувати спільне та відмінне (тенденції притаманні сучасному розвитку освіти в Україні).

Порівняльна таблиця тенденцій розвитку вищої освіти

№	Характеристика тенденції розвитку вищої освіти в Європі	Характеристика Тенденції розвитку вищої освіти в Україні
1		
2		
3		

Література:

1. Дубасенюк О. А. Розвиток вищої освіти: тенденції та перспективи / О. А. Дубасенюк // Людиноцентризм як основа гуманітарної політики України: освіта, політика, економіка, культура : матеріали всеукр. конф. – К. : ІОД НАПН України. – 2011. – С. 135–142.
2. У пошуку ефективної стратегії розвитку вищої освіти в Україні (аналіз можливостей та обмежувальних факторів) // Вища освіта України. – 2015. – №3. – С. 40-51.

II. Визначити сутність педагогіки вищої школи як науки у рецепціях різних вчених (аналіз підручників та посібників) та оформити таблицю.

Хронологічна таблиця становлення педагогіки вищої школи

№ п/п	Автор	Визначення

Література:

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України: Історія. Теорія : Підруч. для студ. / А. М. Алексюк; Міжнар. фонд "Відродження". - К. : Либідь, 1998. - 558 с.
2. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. / В. А. Гладуш, Г. І. Лисенко – Д., 2014. – 416 с.
3. Педагогіка вищої школи: навч. посібник / Т. І. Туркот. - К.: Кондор, 2011. - 628 с.
4. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи : Методичний посібник для студентів магістратури / С. С. Вітвицька. – Київ : Центр навчальної літератури, 2003.–316 с.
5. Курлянд З. Н. Педагогіка вищої школи : Навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова, І. О. Бартенєва, І. М. Богданова. - 3-є вид., переробл., доповн. – К. : Знання, 2007. – 495 с.
6. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]/В. Л. Ортинський. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
7. Сапожников С. В. Педагогіка вищої школи України та Болонський процес : Навч. посіб. / С. В. Сапожников. – Дніпропетровськ : Інновація, 2010. – 358 с.
8. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / М. М. Фіцула. – 2-ге вид., допов. – К. : Академвидав, 2014. – 454 с.

III. Зазначте наукові категорії за відповідними методологічними рівнями, спираючись на праці науковців (С.С. Вітвицька, З. Н. Курлянд, В. Л. Ортинський, С. В. Сапожников, М. М. Фіцула.

Результати роботи оформіть у вигляді таблиці.

Методологічні рівні	Зміст категорії				
	За С.С. Вітвицькою	За З. Н. Курлянд	За В. Л. Ортинським	За С. В. Сапожниковим	За М. М. Фіцулою
Філософський					
Загально-науковий					
Конкретно-науковий					
Технологічний					

Література:

1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи : Методичний посібник для студентів магістратури / С. С. Вітвицька. – Київ : Центр навчальної літератури, 2003. – 316 с.
2. Курлянд З. Н. Педагогіка вищої школи : Навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова, І. О. Бартенєва, І. М. Богданова. - 3-є вид., переробл., доповн. – К. : Знання, 2007. – 495 с.
3. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]/В. Л. Ортинський. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
4. Сапожников С. В. Педагогіка вищої школи України та Болонський процес : Навч. посіб. / С. В. Сапожников. – Дніпропетровськ : Інновація, 2010. – 358 с.
5. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / М. М. Фіцула. – 2-ге вид., допов. – К. : Академвидав, 2014. – 454 с.

IV. Відповідно до теми Вашого магістерського дослідження визначіть основні методологічні підходи щодо його реалізації, коротко зафіксувати позицію кожного підходу в таблицю.

Приклад.

Назва підходу	Коротка характеристика підходу	Автори наукового підходу

Література:

1. Загвязинский В.И. Методология и методы психолого-педагогического исследования : учеб. пособие для пед. вузов по спец. "Педагогика и психология" / В. И. Загвязинский, Р. Атаханов. – 2-е изд., стереотип. – М. : Академия, 2005.-208 с.
2. Скаткин М.Н. Методология и методика педагогических исследований / М. Н. Скаткин. – М.: Педагогика, 1986.–150с.

Змістовий модуль II. Дидактика			
№	Назва теми та завдання для самостійної роботи	Кількість	
		годин	балів
1	Скласти перелік закономірностей навчання в закладі вищої освіти	1	3
2	Скласти перелік принципів навчання в закладі вищої освіти	1	3
3	Узагальнити інформацію про види діяльності викладача закладу вищої освіти в таблиці з такими колонками: «Навчальна діяльність»; «Методична діяльність», «Організаційно-методична діяльність», «Дослідницька діяльність»	2	5
4	Опрацювати Закон України «Про вищу освіту» та занотувати інформацію про складники системи вищої освіти	3	5
5	Узагальнити інформацію про функції методів навчання	2	5

6	Узагальнити інформацію про види й функції лекцій, семінарських, практичних та лабораторних занять	3	5
7	Узагальнити інформацію про процеси підготовки і проведення лекцій	3	10
8	Узагальнити інформацію про процеси підготовки та проведення практичних занять	3	10
9	Узагальнити інформацію про процеси підготовки і проведення лабораторних занять	3	10
10	Навести приклади фронтальної, групової та індивідуальної позааудиторної самостійно-пізнавальної діяльності	3	10
11	Узагальнити інформацію про кредитно-модульну систему організації освітнього процесу	4	10
12	Підготувати інформацію про анотацію (конспект) та описати процес її (його) складання	4	10
13	Підготувати інформацію про реферат та описати процес його написання	4	10
14	Підготувати інформацію про спільне й відмінне між статтею й тезами та описати особливості її написання	4	10
15	Написати есе на тему «Організація диференційованого навчання у вищій школі»	4	10
16	Написати есе на тему «Організація проблемного навчання у вищій школі»	4	10
17	Описати 2 ситуації, що стосуються діяльності суб'єктів процесу навчання в закладі вищої освіти, та сформулювати ймовірні рефлексивні міркування, що гармонізуватимуть стосунки між суб'єктами, описаних ситуацій, та сприяють саморозвитку й самовдосконаленню кожного з них	3	10
18	Скласти тестові завдання для проведення тестового контролю з теми «Контроль навчально-пізнавальної діяльності студентів»	3	10
Разом		54	146

Змістовий модуль III. ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ У ЗВО

1. *Напишіть сінквейн за поняттями: партнерська взаємодія, автономність, рівність, відповідальність, довіра (сінквейн – 5-рядковий віршований текст, що будується не на римуванні рядків, а на їх змістовій та синтаксичній заданості, в якому людина висловлює своє ставлення до проблеми.)*

Порядок написання сінквейну

Одне ключове слово, що визначає зміст сінквейну.

Два-три прикметники, що характеризують дане поняття.

Два дієслова (дієприслівника), що демонструє дію даного поняття.

Коротке речення, в якому автор висловлює своє особисте ставлення.

Одне слово-резюме, як правило, іменник, що характеризує сутність даного поняття.

Наприклад:

Вибір

Потрібний, правильний, складний.

Визначає, вирішує, зобов'язує.

Вибір – право особистості.

Життя.

2. *Висловіть свою думку з приводу поданих нижче афоризмів, пояснюючи при цьому їх доцільність з позиції партнерської взаємодії викладача, студента, педагогів і студентів між собою.*

- «Тим, хто хоче вчитися, часто шкодить авторитет тих, хто навчає» (Цицерон).

- «Навчаючи вчимося» (Сенека).

- «Те, що я чую, я забуваю; те, що я бачу, я пам'ятаю; те, що я роблю і розумію» (Конфуцій).

- «Я завжди готовий навчатися, але мені не завжди подобається, коли мене вчать» (У. Черчіль).

- «Поганий вчитель подає істину, гарний вчить її знаходити» (А. Дістервег).

- «Немає нічого неможливого для людини, яка не повинна робити це сама (А. Х. Уейлер).

3. *Спробуйте адаптувати зміст поданої нижче притчі до педагогічного середовища взагалі й партнерської взаємодії її суб'єктів зокрема, висловивши при цьому свою думку.*

«Причина, за якої річки й моря отримують данину від сотень гірських потоків, полягає в тому, що вони знаходяться нижче останніх. Завдяки цьому вони можуть керувати всіма гірськими потоками. Так само і мудрець, який бажає бути вище людей, ставить себе нижче їх; бажаючи бути попереду інших він стає позаду. Ось чому, хоча його місце вище людей, вони не відчувають його важкості; хоча його місце попереду всіх, вони не вважають себе ображеними» (притча Лао-Цзи).

4. Проаналізуйте власну навчальну діяльність за допомогою наступних питань:

1) Що саме у Вас виходить (не виходить) в навчальній діяльності? Чому?

2) Чи знаходяться в рівновазі Ваші успішність і діяльність?

3) Чи достатньо Ви маєте можливостей для успішного виконання власної навчальної діяльності?

4) Як Ви узгоджуєте свої особисті права та обов'язки студента?

5) В чому Ви бачите додаткові резерви для підвищення ефективності своєї діяльності?

Змістовий модуль IV. Проектування та управління освітнім середовищем

Тема 1. Концептуальні засади середовищного підходу у вищій освіті

- Скласти 10 тестових запитань різних типів до теоретичної частини теми.

- Впорядкувати список бібліографічних джерел за темою (до 10 джерел за останні 5 років).

- Представити на семінарське заняття текст 3 наукових статей, які презентує аналіз конкретного моніторингового дослідження.

- Скласти анотацію до зазначеної наукової статті.

Тема 2. Освітнє середовище вищого навчального закладу як об'єкт проектування.

Зібрати базову інформацію для створення власного проекту освітнього середовища унікального закладу вищої освіти та показників оцінки його якості.

Змістовий модуль V. Моніторинг, педагогічне оцінювання в освіті

Тема 1. Міжнародні освітні порівняльні та вітчизняні моніторингові дослідження.

- Скласти 10 тестових запитань різних типів до теоретичної частини теми.

- Впорядкувати список бібліографічних джерел за темою (до 10 джерел за останні 5 років).

- Представити на семінарське заняття текст 3 наукових статей, які презентує аналіз конкретного моніторингового дослідження.
- Скласти анотацію до зазначеної наукової статті.
- Дослідити особливості проведення педагогічного експерименту на засадах моніторингу

Тема 2. Тестові технології в оцінюванні освітніх результатів у вищій школі

- Розробити систему тестів (до 20) для оцінки освітніх результатів за певною темою (за вибором студента).

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль здійснюється у формі модульної контрольної роботи.

Кількість балів	Характеристика
20 - 25	модульна контрольна робота характеризується відсутністю помилок, що засвідчує про сформовані вміння та міцні знання матеріалу, які складають зміст модуля
15 - 19	у модульній контрольній роботі наявні незначні помилки
9 - 14	у модульній контрольній роботі наявні суттєві помилки, частину з яких студент спроможний усунути у разі незначної допомоги викладача
0 - 8	у роботі наявні суттєві помилки; студент потребує постійного роз'яснення викладача, щоб усунути виявленні помилки

7. Навчально-методичні картки дисциплін

Змістовий модуль	Змістовий модуль I « Основи педагогіки вищої школи »	
Семестр	1	
Кількість модулів	1	
Назва модуля	Основи педагогіки вищої школи	
Теми лекцій	Педагогіка вищої школи як наука і навчальна дисципліна	Методологія досліджень у галузі педагогіки вищої школи
Бали лекцій	1	1
Теми семінарів	Основні засади педагогіки вищої школи	Методологічні аспекти досліджень проблем педагогіки вищої школи
Бали семінарів	11	11
Самостійна робота		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 - 25	
Семестровий контроль	6 годин (інтегрований іспит у II семестрі)	

Змістовий модуль	Змістовий модуль II «Дидактика»												
Семестр	1											2	
Кількість модулів	2											1	
Назва модуля	Модуль I. Процес навчання у вищій школі як дидактичний феномен		Модуль II. Дидактичний інструментарій процесу навчання у вищій школі									Модуль III. Рефлексивно-контрольна складова процесу навчання у вищій школі	
Теми лекцій	Дидактика вищої школи в контексті історичного становлення й розвитку	Процес навчання: сутність, структура, суб'єкти. Структура взаємодії в діяльності	Сутність дидактичного феномену «зміст освіти». Суспільно-нормативна визначеність змісту освіти	Сутність дидактичних феноменів «метод» та «засіб». Методи та засоби навчання в закладі вищої школи	Сутність дидактичного феномену «форма організації навчання». Форми організації навчання у вищій школі	-	-	-	Вправлення у написанні тематичного матеріалу для підручника чи навчального підручника	Складання робочої програми навчальної дисципліни	-	-	
Бали лекцій	1	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	
Теми семінарів	-	-	-	-	-	Процесуальний аспект розробки форм організації навчання у вищій школі	Самостійна навчально-пізнавальна та науково-дослідна діяльність студентів: сутність та значення	Сучасні технології навчання у закладі вищої освіти	-	-	Рефлексія у структурі діяльності суб'єктів процесу навчання	Контроль навчально-пізнавальної діяльності студентів	
Бали семінарів	-	-	-	-	-	11	11	11	-	-	11	11	
Практичні заняття	-	-	-	-	-	-	-	-	Вправлення у написанні тематичного матеріалу для підручника чи навчального підручника	Складання робочої програми навчальної дисципліни	-	-	
Бали практичних занять	-	-	-	-	-	-	-	-	11	11	-	-	
Самостійна робота	146												
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 25		Модульна контрольна робота 2 25									Модульна контрольна робота 3 25	
Семестровий контроль	6 годин (інтегрований іспит у II семестрі)												

Змістовий модуль	Змістовий модуль III «Партнерська взаємодія у ВНЗ»		
Семестр	1		
Кількість модулів	1		
Назва модуля	Партнерська взаємодія у ЗВО		
Теми лекцій	Організаційно-педагогічні засади партнерської взаємодії у вищій школі. Організаційно-педагогічна робота куратора академічної групи Колектив та його вплив на формування особистості студента. Студентське самоврядування як механізм партнерської взаємодії у вищій школі		
Бали лекцій	1		
Теми семінарів	Організаційно-педагогічні засади партнерської взаємодії у вищій школі.	Індивідуальна виховна робота зі студентами.	Форми виховної роботи у вищій школі
Бали семінарів	11	11	11
Самостійна робота	15		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 - 25	Модульна контрольна робота 2 - 25	
Семестровий контроль	6 годин (інтегрований іспит у II семестрі)		

Змістовий модуль	Змістовий модуль IV «Моніторинг, педагогічне оцінювання та діагностика»		
Семестр	1		
Кількість модулів	1		
Назва модуля	Моніторинг, педагогічне оцінювання, діагностика як інструменти управління освітніми процесами		
Теми лекцій	Концептуальні засади середовищного підходу у вищій освіті	Освітнє середовище вищого навчального закладу як об'єкт проектування та управління	
Бали лекцій	1	1	1
Теми семінарів	Загальні засади освітнього моніторингу, педагогічного оцінювання, діагностики	Освітні вимірювання. Тестові технології як об'єктивний спосіб оцінювання освітніх результатів	
Бали семінарів	11	11	11
Самостійна робота	10		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 - 25	Модульна контрольна робота 2 - 25	
Семестровий контроль	6 годин (інтегрований іспит у II семестрі)		

Змістовий модуль	Змістовий модуль V «Проектування та управління освітнім середовищем»		
Семестр	1		
Кількість модулів	1		
Назва модуля	Реалізація середовищного підходу в освітній практиці вищої школи		
Теми лекцій	Концептуальні засади середовищного підходу у вищій освіті	Освітнє середовище вищого навчального закладу як об'єкт проектування	
Бали лекцій	1	2	
Теми семінарів	Концептуальні засади середовищного підходу у вищій освіті	Освітнє середовище вищого навчального закладу як об'єкт проектування.	
Бали семінарів	11	11	
Самостійна робота	10		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 - 25		
Семестровий контроль	6 годин (інтегрований іспит у II семестрі)		

8. Рекомендовані джерела

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ.

Основна література:

1. Дубасенюк О. А. Розвиток вищої освіти: тенденції та перспективи / О. А. Дубасенюк // Людиноцентризм як основа гуманітарної політики України: освіта, політика, економіка, культура : матеріали всеукр. конф. – К. : ІОД НАПН України. – 2011. – С. 135–142.
2. Закон України "Про вищу освіту" // Голос України. – 2014. – 6 серпня. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-vii>
3. Національний освітній глосарій: вища освіта / авт.-уклад. : І. І. Бабин, Я. Я. Болюбаш, А. А. Гармаш й ін.; за ред. Д. В. Табачника і В. Г. Кременя. – К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2011. – 100 с.
4. Проект Стратегії реформування вищої освіти в Україні до 2020 року. – Режим доступу : <http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1415795124/>
5. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) / Європейська асоціація забезпечення якості вищої освіти. – К.: ТОВ "ЦС", 2015. – 32 с.– Режим доступу : http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf

Додаткова

6. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України: Історія. Теорія : Підруч. для студ. / А. М. Алексюк; Міжнар. фонд "Відродження". - К. : Либідь, 1998. - 558 с.
7. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи : Методичний посібник для студентів магістратури / С. С. Вітвицька. – Київ : Центр навчальної літератури, 2003.–316 с.
8. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. / В. А. Гладуш, Г. І. Лисенко – Д., 2014. – 416 с.
9. Загвязинский В.И. Методология и методы психолого-педагогического исследования : учеб. пособие для пед. вузов по спец. "Педагогика и психология" / В. И. Загвязинский, Р. Атаханов. – 2-е изд., стереотип. – М. : Академия, 2005.-208 с.
10. Курлянд З. Н. Педагогіка вищої школи : Навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмельюк, А. В. Семенова, І. О. Бартенева, І. М. Богданова. - 3-є вид., переробл., доповн. – К. : Знання, 2007. – 495 с.
11. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]/В. Л. Ортинський. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
12. Педагогіка вищої школи: навч. посібник / Т. І. Туркот. - К.: Кондор, 2011. - 628 с
13. Сапожников С. В. Педагогіка вищої школи України та Болонський процес : Навч. посіб. / С. В. Сапожников. – Дніпропетровськ : Інновація, 2010. – 358 с.
14. Скаткин М.Н. Методология и методика педагогических исследований / М. Н. Скаткин. – М.: Педагогика, 1986.–150с.
15. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / М. М. Фіцула. – 2-ге вид., допов. – К. : Академвидав, 2014. – 454 с.
16. У пошуку ефективної стратегії розвитку вищої освіти в Україні (аналіз можливостей та обмежувальних факторів) // Вища освіта України. – 2015. – №3. – С. 40-51.

17. Douglass, J.A. (2014). «Profiling the Flagship University Model: An Exploratory Proposal for Changing the Paradigm From Ranking to Relevancy, CSHE U. Berkeley.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ДИДАКТИКА

Основна література:

1. Лекції з педагогіки вищої школи : навчальний посібник / За ред. В. І. Лозової. – 2-е вид., доп. і випр. – Харків: «ОВС», 2010. – 480 с.
2. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. [2-е видання, доповнене] – Київ: Академвидав, 2014. – 456 с.
3. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів / Київ: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
4. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи: навчально-методичний посібник для викладачів, аспірантів, студентів магістратури. – Київ: Кондор, 2008.
5. Зайченко І. В. Педагогіка: навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів, 2-е вид. – Київ: «Освіта України», 2008. – 528 с.

Додаткова:

1. Акмеология : учебник / Под ред. А. А. Деркача. – Москва: РАГС, 2002. – 650 с.
2. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: підручник. – Київ: Либідь, 1998. – 560 с.
3. Биков В. Ю. Оновлення дидактичних систем, методик і педагогічних технологій / В.Ю. Биков, Ю. І. Мальований// Біла книга національної освіти України / Т.Ф.Алексєнко, В. М.Аніщенко, Г.О.Балл [та ін.]; за заг. ред. В. Г. Кременя; НАПН України. – Київ: Інформ. системи, 2010. – С. 141–148.
4. Бозиев Р. С. Отечественная педагогика и образование: между прошлым и будущим / Р. С. Бозиев, А. И. Донцов // Педагогика [Текст]: науч.-теорет. жур. / Российская академия образования. – Москва: ООО Педагогика, 2016 р. – № 1 – С. 3–11.
5. Буйницька О. П. Інформаційні технології та технічні засоби навчання: навч. посібник. – Київ: Центр учбової літератури, 2012. – 240 с.
6. Давыденко, М. С. Использование веб-квестов в обучении / М. С. Давыденко, А. А. Гвоздева // Педагогічна майстерня: науково-методичний журнал. – Київ: Основа, 2014р. – № 5 – С. 15–16.
7. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник. – Київ: Академвидав, 2004. – 352 с.
8. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – 384 с.
9. Закон України «Про вищу освіту». – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-vii>
10. Закон України «Про освіту» (зі змінами 2017 року). – Режим доступу : [www/osvita.org.ua/xcore/core_session.lib.php](http://www.osvita.org.ua/xcore/core_session.lib.php) on line 64
11. Кудіна В. В., Соловей М. І., Спіцин Є.С. Педагогіка вищої школи. – 2-ге вид., допов. і переробл. – Київ: Ленвіт, 2007.
12. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. – Київ: Знання, 2005. – 486 с.

13. Лозниця В. С. Психологія і педагогіка: основні положення: навч. посіб. для самост. вивчення дисципліни. – Київ: ЕксОб, 2003.
14. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник / О. В. Малихін, І. Г. Павленко, О. О. Лаврентьєва, Г. І. Матукова. – Київ: КНТ, 2014. – 262 с.
15. Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії: навч. посіб. – Київ: «Академвидав», 2010. – 200 с.
16. Наближаємо майбутнє: інтернет-марафон Видавничої групи «Основа» «Інноваційні технології та методики освіти» // Історія та правознавство: науково-методичний журнал. – 2017. – № 34/36. – С. 32–33.
17. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. – Київ: Центр учбової літератури, 2007. – 232 с
18. Національна стратегія розвитку освіти в Україні до 2021 року. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>
19. Освітні технології: навч.-метод.посіб / За ред. О. М. Пехоти. – Київ: А.С.К., 2004. – 256 с.
20. Основи педагогічних знань: навчальний посібник. – Київ: Знання, 2007. – 358 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
21. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмельок, А. В. Семенова та ін.; За ред. З. Н. Курлянд. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Київ: Знання, 2005.
22. Підласий І. П. Практична педагогіка або три технології: інтерактивний підручник для педагогів ринкової системи освіти. – Київ: Слово, 2004. – 616 с.
23. Приходько М. І. Педагогіка вищої школи: курс лекцій для магістрів. – Запоріжжя: ЗДУ, 2001.
24. Хоружа Л. Л. Етичний розвиток педагога: навч. посіб. – Київ: – Академвидав, 2012. – 208 с.
25. Чайка В. М. Основи дидактики: навч. посіб. – Київ: «Академвидав», 2011. – 240 с.
26. Чернилевский Д. В. Дидактические технологии в высшей школе: учеб. пособие для вузов. – Москва: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 437 с.
27. Чошанов М. А. Е-дидактика: новый взгляд на теорию обучения в эпоху цифровых технологий / М. А. Чошанов. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : iets.ieee.org/russiaan/depository/v16_i3/html/18htm

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІІ. ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ У ВНЗ

Основна

1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання. [2-е вид.] – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 384 с.
2. Довідник з виховної роботи зі студентами / В.І. Тернопільська, Т.В. Коломієць, І.О. Піонтківська. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2014. – 264 с.
3. Закон України "Про вищу освіту" // Голос України. – 2014. – 6 серпня. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-vii>
4. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>
5. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи : Навчальний посібник для студентів

вищих навчальних закладів / – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.

6. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи : Навч. посіб. [2-е видання, доповнене] – К. : «Академвидав», 2014. – 456 с.

7. Указ Президента України № 344/2013 "Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року". – Режим доступу:<http://www.president.gov.ua/documents/15828.html>

Додаткова

1. Бучківська В.В. Особистісно-орієнтований підхід до виховання в педагогічній спадщині А.С.Макаренка : автореф.дис.канд.пед. наук. – К., 2004. – 19 с.

2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи : Метод. посібник для студентів магістратури. – К.: Центр навчальної літератури, 2003.

3. Голошівесь С. Виховання сучасної студентської молоді фундамент майбутнього // Вища освіта. – 2002. – № 4.

4. Крутогорська Н. Пошук нових технологій організаційно-виховної роботи серед студентів пед. ун-ту // Рідна школа. – 2003. – №4. – с.47-50.

5. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи. – К., 2005. – С. 442-467.

6. Левківський К. Основні напрями виховної роботи у вищих навчальних закладах // Інформ. вісник. Вища освіта. – 2002. – №7. – С.3-5

7. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. /З.Н. Курлянд, Р.І. Хмельюк, А.В. Семенова та ін.; За ред. З.Н. Курлянд. [2-ге вид., перероб. і доп.] – К.: Знання, 2005.

8. Селіверстов С.І. Деякі проблеми адаптації студентів першого курсу у вищому навчальному закладі // Проблеми освіти. – 1997. – № 10. – С.69-81.

9. Юхно О. Соціально-культурні аспекти організації навчально-виховної роботи у ВНЗ // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2002. – № 5.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІV. МОНІТОРИНГ, ПЕДАГОГІЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ ТА ДІАГНОСТИКА

Основна:

1. Аванесов В.С. Форма тестових завдань ; учебное пособие для учителей школ, лицеев, преподавателей вузов и колледжей / В.С. Аванесов. – М. : Центр тестирования, 2005. – 156 с.

2. Аузіна А. О. Система комплексної діагностики знань студента / А. О. Аузіна, Г. Г. Голуб, А. М. Возна. — Львів : Львів. банків. ін-т НБУ, 2002. — 38 с.

3. Братко М.В. Управління професійною підготовкою фахівців в освітньому середовищі університетського коледжу: теорія і практика: монографія/ М.В.Братко, за ред. докт. пед. наук, проф., Л.Л.Хоружої. – Кам'янець-Подільський: «Аксіома», 2017. – 424 с.

4. Бодненко Д.М., Жильцов О.Б., Лещинський О.Л., Мазур Н.П. Моніторинг навчальної діяльності: навчальний посібник. / Д.М. Бодненко, О.Б. Жильцов, О.Л. Лещинський, Н.П. Мазур — К : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014. — 276 с.

5. Болубаш Я.Я. Педагогічне оцінювання і тестування. Правила, стандарти, відповідальність / Я.Я. Болубаш, І.Є. Булах, М.Р. Мруга, І.В. Філончук. – К. : Майстер-клас, 2007. – 272 с.

Додаткова:

1. Вища освіта України і Болонський процес: навч. посібник; за ред. В.Г. Кременя. Авторський колектив : М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук, В.В. Грубінко, І.І. Бабина. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2004. – 384с.
2. Глоссарий ключевых терминов в области оценки и управления, основанного на результатах. – Всемирный банк; [Электронный ресурс] Режим доступа: www.worldbank.org
3. Джон Равен. Педагогическое тестирование: Проблемы: заблуждения: перспективы / Джон Равен. – М.: “Когито-Центр” 1999. – 144 с.
4. Єльнікова Г. В. Адаптивне управління : сутність, характеристика, моніторингові системи : колективна монографія / за заг. ред. Г. В. Єльнікової. – Чернівці: Вид. Технодрук, 2009. – 572 с.
5. Канівець Т.М. Основи педагогічного оцінювання: [навчально- методичний посібник] / Т.М.Канівець. – Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2012. — 102 с.
6. Канівець Т.М. Основи педагогічного оцінювання: [навчально- методичний посібник] / Т.М. Канівець. – Ніжин : Видавець ПП Лисенко М.М., 2012. — 102 с. [Електронний ресурс] Режим доступу: http://moodle.ndu.edu.ua/file.php/1/Konivets_Osnovy_Ped_Jtsinuvannia.pdf
7. Ковальчук Ю.О. Теорія освітніх вимірювань. – Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2012. – 200 с. [Електронний ресурс] Режим доступу: http://moodle.ndu.edu.ua/pluginfile.php/889/mod_page/content/1/Kovalchuk_Y_O_Teori_ja_osvitnih_vymiruvan.pdf
8. Лукіна Т.О. Моніторинг в освіті // Енциклопедія освіти. – АПН України; гол. ред. В.Г.Кремень. – К. : Юріном Інтер, 2008. – С. 519-521.
9. Лукіна Т.О. Моніторинг якості освіти: теорія і практика – К.: Вид. дім “Шкільний світ”: Вид. Л.Галіцина, 2006. –128 с. – (Б-ка “Шкіл. світу”).
10. Майоров А.Н. Мониторинг в образовании. Книга 1/А.Н.Майоров. – Спб. : Издательство «Образование-Культура», 1998. – 344 с.
11. Майоров А.Н. Теорія і практика створення тестів для системи освіти. – Львів., 2001. - 296 с.
12. Методика і технології оцінювання діяльності загальноосвітнього навчального закладу: посібник / ав. : Ляшенко О.І., Лукіна Т. О., Булах І. Є., Мруга М. Р. – К. : Педагогічна думка. – 2012. – 160 с. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/2969/1/.pdf>
13. Михеев В. И. Моделирование и методы теории измерений в педагогике: учеб. изд. / В. И. Михеев. – М.: Изд. КРАСАНД, 2010. – 218 с.
14. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес/ Упоряд. М.Ф.Степко, Я.Я. Болюбаш, К.М.Левківський, Ю.В.Сухарніков. – К. : МОНУ, 2004. – 24с.
15. Моніторинг професійної діяльності вчителя: теорія і практика: метод. посіб./ За заг. ред. В. О. Огнев'юка, Л. Л. Хоружої. / Огнев'юк В.О., Хоружа Л.Л., Сорока М.В., Коваленко Л.Т., Веретенко Т.Г., Стеблецькй А.Л., Жильцов О.Б., – К.: КМПУ імені Б.Д.Грінченка, 2009. Бібліогр.: с.41-43.
16. Моніторинг якості освіти: світові досягнення та українські перспективи / За заг. ред. О.І. Локшиної – К.: К.І.С, 2004. –128 с.

17. Освітологія: підготовка експертів в галузі освіти:[навчально-методичний посібник]/[авт.кол: В.О.Огнев'юк, С.О.Сисоєва, О.Б.Жильцов, Л.В.Козак, О.М.Кузьменко, І.І.Тригуб, М.М.ГалицькаЮ Н.П.Мазур, Н.А.Побірченко, В.О.Рябенко, О.О.Коцур]; за ред. В.О. Огнев'юка. – К.:ТОВ “Едельвейс”, 2015. – 464 с.
18. Одерій Л. П. Кваліметрія вищої освіти : методологія та інструментарій / Л. П. Одерій ; ІЗМН. — К. : [б. в.], 1996. — 254 с.
19. Основи педагогічного оцінювання / Г. Агрусті, Л. Артемчук, І. Булах [та ін.]; за заг. ред. І.Булах. — К. : Майстер-клас, 2006. — 113 с.
20. Педагогічне оцінювання і тестування. Правила, стандарти, відповідність. Наукове видання / Я.Я.Болюбаш, І.Є.Булах, М.Р.Мруга, І.В.Філончук.— К.: Майстер-клас, 2007.— 272 с.
21. Приходькіна Н.О. Педагогічний контроль в системі освіти: робоча навч. прогр. для освітньо-кваліфікац. рівня "Магістр" зі спец. "Педагогіка вищої школи" / Н.О. Приходькіна; НАПН України, ДВНЗ "Ун-т менедж. освіти", Ін-т менедж. та психології. – К., 2014. – 60 с.
22. Ширшова І.О. Оцінювання учбових досягнень студентів: сучасні тенденції / І.О. Ширшова // Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Проблеми педагогіки середньої і вищої школи. – 2013. – Т.26 (65), №1. – С. 205-215.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V. ПРОЕКТУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ СЕРЕДОВИЩЕМ

Основна:

1. Ананьина Ю. В. Формирование среды профессионально-личностного развития студентов колледжа в условиях сетевой кластерной интеграции : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Ю. В. Ананьина. – Москва, 2013. – 26 с.
2. Артюхина А. И. Образовательная среда высшего учебного заведения как педагогический феномен: монография / А. И. Артюхина. – Волгоград: Изд-во ВолГМУ, 2006 – 237 с.
3. Берг Гербен ван ден. Ключевые модели менеджмента. 60 моделей, которые должен знать каждый менеджер / Гербен ван ден Берг, Марсель ван Ассен, Пауль Питерсма. – М. : Бином. Лаборатория знаний, 2013. – 319 с.
4. Биков В. Моделі організаційних систем відкритої освіти : монографія / В. Биков. – К. : Атіка, 2009. – 684 с.
5. Биков В. Ю. Категорії «простір» і «середовище»: особливості модельного подання та освітнього застосування [Електронний ресурс] / В. Ю. Биков, В. Г. Кремень // Теорія і практика управління соціальними системами. – 2013. – № 2. – С. 3–16. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/1188>.
6. Братко М. В. Освітнє середовище вищого навчального закладу: функціональний аспект/ М. В. Братко // Збірник наукових праць «Педагогічний процес: теорія і практика» / гол. ред. Сисоєва С. О. – Київ: Видавництво ВП «Едельвейс», 2015. – Випуск 1-2. – 158 с. – С.11-17
7. Братко М.В. Освітнє середовище вищого навчального закладу: пошук стратегій управління/ М.В.Братко // Педагогічна освіта: теорія і практика: зб. наук. пр./ Київ.

ун-т ім. Бориса Грінченка. - Київ: Київ. ун-т ім. Б.Грінченка, 2014. - № 22: Психологія. Педагогіка – 125 с. – С.100-105.

8. Братко М.В. Теорія управління освітою в Україні в пострадянський період (1991-початок ХХІ ст.): вектори розвитку/Марія Василівна Братко//Вісник післядипломної освіти:зб.наук.пр./Ун-т менедж.освіти НАПН України;редкол.:О.Л.Ануфрієва [та ін.] – К., 2005. – Вип. 15(28)/ голов.ред. В.В.Олійник. – К.:АТОПОЛ ГРУП, 2015. – С.17 – 31.

9. Братко М.В. Управління освітнім середовищем вищого навчального закладу: сутність поняття/ М.В.Братко //Освітологія: науково-методичний щорічник, польсько-українське / українсько-польське видання // За ред.: Віктора Огнев'юка, Тадеуша Левовицького, Світлани Сисоєвої. – К.: ВП «Едельвейс». – 2014. – Випуск II. – С.81-88.

10. Братко М.В. Управління професійною підготовкою фахівців в освітньому середовищі університетського коледжу: теорія і практика: монографія/ М.В.Братко, за ред. докт. пед. наук, проф., Л.Л.Хоружої. – Кам'янець-Подільський: «Аксиома», 2017. – 424 с.

11. Братко Марія Структура освітнього середовища вищого навчального закладу / М.Братко //Наукові записки/ Ред. кол.: В.В.Радул, В.А.Кушнір та ін. - Випуск135. - Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2015. - 268 с. С. 67 – 72.

12. Братко(Сорока) М.В. Сутнісний зміст поняття «освітнє середовище ВНЗ» / М.В.Братко(Сорока) // Педагогічна освіта: теорія і практика: зб. наук. пр./ Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, Ін-т проблем виховання НАПН України. - Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. - № 18: Психологія. Педагогіка. - С. 50-55.

13. Васильєва Е. Ю. Образовательная среда вуза как объект управления и оценки / Е. Ю. Васильєва // Университетское образование: практика и анализ. – 2011. – № 4 (74). – С. 76–82.

14. Драч І. І. Теоретичні і методичні засади управління формуванням професійної компетентності магістрантів педагогіки вищої школи [Текст] : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.06 / І. І. Драч ; Нац. акад. пед. наук України ; Держ. вищ. навч. закл. «Ун-т менеджменту освіти». – К., 2013. – 39 с.

15. Єльнікова Г. В. Теоретико-методичні основи підготовки керівників до оцінювання результатів діяльності загальноосвітнього навчального закладу : монографія / [Г. В. Єльнікова, В. І. Куценко, В. І. Маслов та ін.] ; за ред. Г. В. Єльнікової. – К. : УМО, 2012. – 240 с.

16. Сорока М.В. Освітнє середовище університетського коледжу як об'єкт управління /М.В.Сорока// Неперевна професійна освіта:теорія і практика//Науково-методичний журнал.2012. – Випуск 1-2. – 176 с.

9. Додаткові ресурси

<http://elib.kmpu.edu.ua/>

<http://osvita.ua/>

<http://mon.gov.ua/index.php/ua/>

<http://uk.wikipedia.org>

<http://www.osvita.org.ua/>

http://eduknigi.com/ped_view.php?id=23

<http://readbookz.com/books/172.html>

<http://www.nbuu.gov.ua/>
<http://pedagogika.ucoz.ua/index/knigi/0-9>
<http://pidruchniki.ws/pedagogika/>
<http://ukrkniga.org.ua/ukrkniga-text/784/>
<http://klumba.ua/articles/valdorf/>
<http://www.twirpx.com/file/626701/>
<http://www.info-library.com.ua>
<http://libfree.com/pedagogka/>
<http://ualibrarium.narod.ru/human/pedagogics.html>
<http://www.pedlib.ru>
<http://elib.kmpu.edu.ua/>
<http://osvita.ua/>
<http://mon.gov.ua/index.php/ua/>
<http://uk.wikipedia.org>
<http://www.osvita.org.ua/>
http://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/kremenchuk_national_university_presentation.pdf

ДОДАТОК
до робочої програми навчальної дисципліни
Педагогіка вищої школи (інтегрована)
для студентів

спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
освітнього рівня другого (магістерського)
освітньої програми 011.00.01 Педагогіка вищої школи

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I
ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Семінарське заняття 1. Основні засади педагогіки вищої школи

План заняття

I. Теоретична частина. Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Сучасні тенденції розвитку педагогіки вищої освіти в Україні.
2. Стратегічні завдання розвитку вищої освіти в Україні.
3. Терміни, закладені в основу Закону України “Про вищу освіту”.
4. Сутність педагогіки вищої школи.
5. Характеристики категорій педагогіки вищої школи.
6. Закономірності та принципи педагогіки вищої школи.
7. Трансформації вищої освіти у 21 столітті.

II. Навчальна дискусія.

III. Захист творчого проекту.

Семінарське заняття 2. Методологічні аспекти досліджень проблем педагогіки вищої школи (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина. Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Методологічні аспекти педагогіки вищої школи.
2. Особливості методології педагогіки вищої школи у світлі сучасної парадигми науки.
3. Створити е-презентації до теми: “Методологія педагогіки вищої школи. Компетентнісний підхід – інноваційна парадигма розвитку вищої освіти в сучасній Україні”; “Якість освіти у вищому навчальному закладі”; “Академічна свобода: як її розуміти?”.
4. Охарактеризувати одне з актуальних питань педагогіки вищої школи, яке потребує наукового дослідження.
5. Визначити та обґрунтувати доцільність вибору наукових методів щодо реалізації завдань Вашого магістерського дослідження.

II. Навчальна дискусія.

III. Захист творчого проекту.

Семінарське заняття 3. Організаційно-педагогічні засади партнерської взаємодії у вищій школі (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина. Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Сутність процесу виховання у вищій школі.
2. Структура процесу виховання у вищій школі.
3. Концепції виховання.
4. Закономірності, принципи виховання.

II. Навчальна дискусія.

III. Захист творчого проекту.

Семінарське заняття 4. Індивідуальна виховна робота зі студентами (2 год.)

I. Теоретична частина. Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Вікові та індивідуальні особливості студентів.
2. Умови психофізичного, психічного, соціального та духовного розвитку особистості студента, засоби діагностики.
3. Планування роботи куратора академічної групи.
4. Співпраця куратора з батьками студентів, психологом.
5. Методика організації та проведення індивідуальної виховної роботи зі студентами.
6. Аналіз результатів виховної роботи.

II. Навчальна дискусія.

III. Захист творчого проекту.

Семінарське заняття 5. Форми виховної роботи у вищій школі (2 год.)

I. Теоретична частина. Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Академічна група як колектив: характеристика, етапи формування, принципи та перспективи розвитку, структура, органи управління, розподіл доручень та обов'язків.
2. Колективні відносини, міжособистісні стосунки, партнерська взаємодія у колективі. Морально-психологічна єдність. Статус, престиж, лідерство.
3. Причини конфліктних ситуацій у групі, методика їх розв'язання.
4. Кураторські виховні години: тематика, методика проведення.

5. Методика організації та проведення групових форм виховної роботи (КТС, екскурсії, туристко-краєзнавча робота, проектна, ігрова, волонтерська, суспільно-корисна діяльність тощо).
6. Позагрупові форми та методи виховної роботи (круглі столи, гуртки за інтересами, спортивні секції, дискусійні клуби тощо).
7. Планування масових виховних заходів міжуніверситетських, загальноуніверситетських, інститутських, потокових.
8. Методика організації та проведення масових форм виховної роботи (конференції, вечори, культпоходи, соціальні проекти, концерти, акції, спартакіади тощо).

II. Навчальна дискусія.

III. Захист творчого проекту.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

ДИДАКТИКА

Семінарське заняття 1. Процесуальний аспект розгортання форм організації навчання у вищій школі (2 год.).

1. Методика підготовки і проведення лекції.
2. Методика підготовки і проведення семінарських занять.
3. Методика підготовки і проведення практичних занять.

Семінарське заняття 2. Самостійна навчально-пізнавальна та науково-дослідна діяльність студентів: сутність та особливості організації (2 год.).

1. Самостійна робота як дидактичний феномен. Класифікація видів самостійної роботи студентів. Структура самостійної роботи студентів.
2. Способи організації самостійної навчально-пізнавальної діяльності. Управління і самоуправління. Роль контролю та самоконтролю в самостійній навчально-пізнавальній діяльності.
3. Рівні та форми самостійної науково-дослідної роботи студентів. Базовий (обов'язковий) та поглиблений рівні самостійної науково-дослідної роботи студентів.
4. Поетапність формування вмінь самостійної науково-дослідної діяльності студентів (анотація – конспект – реферат – стаття, тези – курсова робота – дипломна (магістерська) робота).

Семінарське заняття 3. Сучасні технології навчання у закладі вищої освіти (2 год.).

1. Технологія навчання як дидактична категорія. Спільне та відмінне між технологією та методикою навчання.
2. Класифікація педагогічних технологій.
3. Диференційоване навчання у вищій школі.
4. Проблемне навчання у вищій школі.
5. Ігрові технології навчання.

Практичне заняття 1. Вправління у написанні тематичного матеріалу для підручника чи навчального посібника.

1. Порівняння підручника й навчального посібника, визначення спільного та відмінного.
2. Обрання теми для написання матеріалу.
3. Розроблення текстового та позатекстового компонентів навчального матеріалу.
4. Презентація отриманих результатів.
5. Полілогічне спілкування за результатами презентації.
6. Формулювання узагальнених висновків.

Практичне заняття 2. Складання робочої програми навчальної дисципліни.

1. Опрацювання структури робочої програми навчальної дисципліни.
2. Упорядкування запропонованих тем у тематичному плані навчальної дисципліни.
3. Розроблення системи оцінювання навчальних досягнень студентів.
4. Складання завдань для самостійної роботи та визначення критеріїв їх оцінювання.

Семінарське заняття 4. Рефлексія у структурі діяльності суб'єктів процесу навчання (2 год.).

1. Рефлексія як осмислення власних дій, самооцінка, самопізнання.
2. Рефлексивна ситуація.
3. Якісні характеристики рефлексії. Види навчальної рефлексії. Рефлексія діяльності, рефлексія змісту навчального матеріалу, рефлексія настрою й емоційного стану.

Семінарське заняття 5. Контроль навчально-пізнавальної діяльності студентів (2 год.).

1. Компоненти, функції і види контролю.
2. Методи і форми контролю успішності студентів.

3. Оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності студентів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ У ВНЗ

Семінарське заняття 1. Організаційно-педагогічні засади партнерської взаємодії у вищій школі (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина. Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Сутність процесу виховання у вищій школі.
2. Структура процесу виховання у вищій школі.
3. Концепції виховання.
4. Закономірності, принципи виховання.

II. Навчальна дискусія.

III. Захист творчого проекту.

Семінарське заняття 2. Індивідуальна виховна робота зі студентами (2 год.)

I. Теоретична частина. Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Вікові та індивідуальні особливості студентів.
2. Умови психофізичного, психічного, соціального та духовного розвитку особистості студента, засоби діагностики.
3. Планування роботи куратора академічної групи.
4. Співпраця куратора з батьками студентів, психологом.
5. Методика організації та проведення індивідуальної виховної роботи зі студентами.
6. Аналіз результатів виховної роботи.

II. Навчальна дискусія.

III. Захист творчого проекту.

Семінарське заняття 3. Форми виховної роботи у вищій школі (2 год.)

I. Теоретична частина. Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Академічна група як колектив: характеристика, етапи формування, принципи та перспективи розвитку, структура, органи управління, розподіл доручень та обов'язків.

2. Колективні відносини, міжособистісні стосунки, партнерська взаємодія у колективі. Морально-психологічна єдність. Статус, престиж, лідерство.
3. Причини конфліктних ситуацій у групі, методика їх розв'язання.
4. Кураторські виховні години: тематика, методика проведення.
5. Методика організації та проведення групових форм виховної роботи (КТС, екскурсії, туристко-краєзнавча робота, проектна, ігрова, волонтерська, суспільно-корисна діяльність тощо).
6. Позагрупові форми та методи виховної роботи (круглі столи, гуртки за інтересами, спортивні секції, дискусійні клуби тощо).
7. Планування масових виховних заходів міжуніверситетських, загальноуніверситетських, інститутських, потокових.
8. Методика організації та проведення масових форм виховної роботи (конференції, вечори, культпоходи, соціальні проекти, концерти, акції, спартакіади тощо).

II. Навчальна дискусія.

III. Захист творчого проекту.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV

МОНІТОРИНГ, ПЕДАГОГІЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ ТА ДІАГНОСТИКА

Семінарське заняття 1, 2. Загальні засади освітнього моніторингу, педагогічного оцінювання, діагностики (4 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Зробити порівняльний аналіз існуючих в науковому обігу визначень поняття “моніторинг”, “педагогічні вимірювання”, “діагностика”. Презентувати результати дослідження, акцентуючи увагу на спільному та відмінному цих визначень.
2. Схарактеризувати задачі моніторингу, педагогічного оцінювання, діагностики.
3. Види моніторингу якості вищої освіти.
4. Підходи до внутрішнього моніторингу якості освіти у закладі вищої освіти.
5. Програма освітнього моніторингу: особливості підходів до розробки та реалізації.
6. Підходи до розробки інструментарію освітнього моніторингу.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальний проблемний полілог: «Як виміряти якість вищої освіти?»

«Контроль чи моніторинг? Переваги моніторингу як інструменту управління освітніми процесами».

Практична робота: Упорядкування логічно-сислової схеми змісту матеріалу теми. Упорядкування переліку показників якості вищої освіти (за вибором: на національному, регіональному, локальному (рівень закладу освіти) рівнях). «Розробка програми та інструментарію реального моніторингового дослідження» (для власного магістерського дослідження)

Семінарське заняття 3, 4. Освітні вимірювання. Тестові технології як об'єктивний спосіб оцінювання освітніх результатів. (4 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Освітні вимірювання в контексті підвищення якості освіти.
2. Компоненти та інструменти процесу вимірювань в освіті.
3. Освітнє тестування й оцінювання.
4. Функції педагогічних тестів та їх характеристики
5. Особливості практики застосування тестів для моніторингу й оцінки освітніх результатів.
6. Сутнісні особливості портфоліо як системи моніторингу освітніх результатів суб'єктів освіти.
7. Особливості рейтингової системи оцінювання.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія: «Чи можна оцінити навички XXI ст. в освітньому процесі?» «Тестування: плюси і мінуси впровадження».

Практична робота: «Планування освітнього процесу із застосування технологій моніторингу на основі таксономії Б. Блума» (частина заняття у вищій школі за вибором студента). «Розробка власного студентського портфоліо» (різновид портфоліо обирається за вільним вибором студента).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V

ПРОЕКТУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ СЕРЕДОВИЩЕМ

Семінарське заняття 1. Концептуальні засади середовищного підходу у вищій освіті (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

5. Середовищний підхід у вищій освіті.
6. Міждисциплінарні підходи до вивчення феномену освітнього середовища.
7. Особливості освітнього середовища закладу вищої освіти. Його структура, функції.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальний проблемний полілог: «Місце освітнього середовища закладу вищої освіти серед чинників якості освіти»

«Чи можна управляти освітнім середовищем?».

Практична робота: Упорядкування логічно-сміислової схеми змісту матеріалу теми.

Семінарське заняття 2. Освітнє середовище вищого навчального закладу як об'єкт проектування. (2 год.)

План заняття

I. Теоретична частина.

Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Основні закономірності проектування освітнього середовища закладу вищої освіти.
2. Процедура проектування освітнього середовища закладу вищої освіти.
3. Показники та критерії діагностики/моніторингу якості освітнього середовища закладу вищої освіти.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Навчальна дискусія: «Міра взаємовпливів між суб'єктами освіти та освітнім середовищем закладу вищої освіти: середовище типологізує особистість чи особистість модифікує середовище?».

Практична робота: «Розробка власного проекту освітнього середовища унікального закладу вищої освіти та показників оцінки його якості .